

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 272/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. M., Č., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ-o-KS 65/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 21. júla 2006 doručené podanie Ing. P. M., Č., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť*“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ-o-KS 65/2005 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Slovenskej informačnej služby.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

«Dňa 19. 05. 2004 som prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal žalobu na Krajský súd v Bratislave proti Slovenskej informačnej službe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Slovenskej informačnej služby zo dňa 24. 03. 2004, č. p. PK-21-5/2004. Žaloba bola z dôvodu miestnej príslušnosti postúpená Krajskému súdu v Žiline, ktorý ju rozsudkom zo dňa 31. 01. 2005 č. 25 S 58/04 zamietol. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že som si nesplnil svoju dôkaznú povinnosť a nepreukázal som tvrdenia obsiahnuté v žalobe. Zároveň však v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že „Je pravdou, že k preukázaniu týchto tvrdení, žalobca navrhoval v žalobe vykonať dôkazy (výsluch svedkov) a je tiež pravdou, že správne orgány v tomto smere žiadne dokazovanie nevykonali.“ Z uvedeného vyplýva, že prvostupňový súd sa nie len že nezaoberal mojimi vyjadreniami ale ani nevykonal dôkazy, ktoré som navrhoval vykonať, najmä od Slovenskej informačnej služby nevyžiadal záznam z operatívnej porady riaditeľa SIS č. p. 77/32-D-43-45/2003 zo dňa 8. 4. 2003, ktorý SIS nepredložila, aj keď som to navrhoval a súd viackrát žiadal.

Riaditeľ SIS na tejto porade z pozície svojej funkcie vydal pokyn, ktorý nemá oporu v zákone, aby príslušníkom SIS, ktorí v minulosti pôsobili v ŠtB, VKR a spravodajských útvarov PS a OŠH bol ukončený služobný pomer. Naopak, súd sa stotožnil s účelovými a nepravdivými tvrdeniami žalovaného, ktorý navyše manipuloval s dôkazmi, ako napr. s mojou žiadosťou o uvoľnenie zo služobného pomeru, ktorú predložil neúplnú a pozmenenú. Ďalej žalovaný k priebehu porady, na ktorej bol vykonávaný nátlak na moju osobu, predložil písomnosť č. p. 63/980-37-5/2004, podpísanú príslušníkom žalovaného P., ktorý sa však predmetnej porady vôbec nezúčastnil. Nepravdivé skutočnosti sú uvedené aj v písomnosti č. p. 77/33-132-16/2005-PRAV zo dňa 24. 01. 2005 (strana 76 spisu) týkajúcej sa spoločnosti T., že žalobca vedome zamlčal svoju podnikateľskú činnosť, čím súd aj Slovenskú informačnú službu zavádzal... z ktorého nepravdivého tvrdenia je odvodená značná časť argumentácie krajského ale aj najvyššieho súdu. Vzhľadom k tomu, že som nebol pozbavený mlčanlivosti tak, ako som požadoval, nemohol som sa k tejto písomnosti

riadne vyjadriť. Navrhol som však vykonať dokazovanie listinami, založenými u žalovaného pod č. p. 63/920-D-70-3/2003-S a 63/920-108/2003, z ktorých je zrejmé, že v súvislosti so spoločnosťou T. som si plnil len svoje služobné povinnosti. So súhlasom nadriadených som podnikal od začiatku môjho služobného pomeru, teda aj pred založením spoločnosti T., príslušné písomnosti sú založené v SIS. Založenie tejto spoločnosti v žiadnom prípade teda nemôže svedčiť o tom, že som už dlhšie nechcel zotrvať v služobnom pomere a bol som rozhodnutý odísť ešte pred podaním žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru, ktorý názor si osvojil Najvyšší súd na základe nepravdivej informácie od žalovaného. Uvedeným postupom žalovaný úmyselne zavádzal súd. Krajský súd nevyhovел mojej požiadavke o zabezpečenie zbavenia mlčanlivosti mojej osoby u riaditeľa Slovenskej informačnej služby. Z tohto dôvodu boli moje možnosti obrany proti nepravdivým vyjadreniam žalovaného značne obmedzené. Postupom krajského súdu mi bola odoprená možnosť účinne si brániť svoje práva a právom chránené záujmy.

Podľa ustanovenia § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. O. s. p. v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „O. s. p.“) „súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.“ „V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.“

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, ktorým bola moja žaloba zamietnutá, nebolo v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona, dňa 18. 04. 2005 som proti nemu podal odvolanie. Predmetom odvolania boli najmä vyššie uvedené nedostatky konania, následkom ktorých bolo vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaní rozhodol Rozsudkom zo dňa 14. 03. 2006, č. k. 5 Sž-o-KS 65/2005 tak, že odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie Najvyššieho súdu rovnako vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a následného nesprávneho právneho posúdenia veci. Mám zato, že ak by

boli vykonané všetky dôkazy, ktorých vykonanie som navrhoval, bolo by jednoznačne preukázané, že zo strany žalovaného bol vyvíjaný nátlak na moju osobu v súvislosti s podaním žiadosti o prepustenie zo služobného pomeru. Konanie na prvostupňovom ale aj na odvolacom súde však bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Postupom súdu bola porušená rovnosť účastníkov konania, čím som sa dostal do nevýhodnej pozície. Na jednej strane neboli rešpektované moje požiadavky na zabezpečenie a vykonanie dôkazov, ktoré som sám zo svojej pozície nemal možnosť súdu predložiť, keďže sa jedná o utajované písomnosti, ktoré sa nachádzajú v SIS a na druhej strane som sa nemohol vyjadrovať k účelovým a nepravdivým tvrdeniam žalovaného, keďže som nebol zbavený mlčanlivosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky z takto zisteného skutkového stavu vyvodil názor, že „... sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že konal neslobodne, pod nátlakom a z donútenia. Žalobca bol osobou znalou právnych predpisov a aktuálnej situácie u žalovanej. Prešiel viacerými výcvikmi a psychotestami. Jeho subjektívne hodnotenie a vnímanie spoločenskej situácie a postoja spoločnosti k bývalej Štátnej bezpečnosti a k jej pracovníkom nepotvrďuje, že bol skutočne donútený podať žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru. Aj v tejto situácii mal možnosť voľby a bolo len na jeho rozhodnutí, či požiada o uvoľnenie alebo nie. Závery pracovnej porady jednoznačne potvrdzujú, že bývalí pracovníci Štátnej bezpečnosti mali možnosť výberu. Svedčí o tom skutočnosť, že viacerí žiadosti nepodali. O tom, že žalobca bol už pred podaním žiadosti rozhodnutý odísť, svedčí aj skutočnosť, že od 22. októbra 2003 sa stal spoločníkom a konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným T. so sídlom v Č.“

V súvislosti s názorom najvyššieho súdu a ním vyvedených záverov, poukazujem na nasledovné skutočnosti:

Pokiaľ najvyšší súd pod možnosťou voľby mal na mysli ukončenie služobného pomeru podľa ustanovenia § 191 alebo podľa ustanovenia § 192 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v platnom znení, tak možnosť voľby som nepochybne mal, avšak to nebolo predmetom konania. Predmetom konania bolo posúdenie, či som mal možnosť voľby medzi ukončením a neukončením služobného pomeru. Z vyjadrení žalovaného založených písomne do spisového materiálu alebo prednesených na pojednávaní, ktoré sa konalo na prvostupňovom súde dňa

21. 01. 2005 možno jednoznačne preukázať, že táto možnosť voľby mi umožnená nebola (strana 4 zápisnice „... majú všetci prítomní len dve možnosti odchodu zo služobného pomeru...“).

Pokiaľ najvyšší súd uvádza, že viacerí bývalí pracovníci Štátnej bezpečnosti si žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru nepodali, nie je to pravda. Všetci zúčastnení na pracovnej porade si predmetnú žiadosť k stanovenému termínu podali. Podľa záznamu zo dňa 22. 10. 2003, č. p. 63/920-21-3/2003, ktorý som sám napísal len z toho dôvodu, že bol na mňa a ostatných zúčastnených vyvíjaný nátlak, v diskusii na uvedenú tému vystúpili všetci prítomní s tým, že v prípade podania si žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru sa jedná len o splnenie pokynu nadriadeného. Pokyn nadriadeného mi bol aj písomne potvrdený v súlade s § 48, odst. 4 zákona č. 73/98 priamym nadriadeným v zmysle § 4 zákona č. 73/98. V zápisnici z pojednávania na Krajskom súde dňa 21. 1. 2005 na str. 6 som na otázku súdu uviedol, že som postupoval v súlade s týmto ustanovením. Tvrdenia žalovaného k tomuto pokynu na pojednávaní dňa 14. 3. 2006 na Najvyššom súde sú účelové a zavádzajúce. Všetci, uviedli, že majú záujem naďalej zotrvať v služobnom pomere príslušníka SIS a pokračovať v plnení služobných úloh v rozpracovaných akciách. Prítomným boli na tejto porade rozdané žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a zároveň určený termín do kedy tieto žiadosti majú odovzdať. Ako dôkaz uvedeného priebehu porady som tiež navrhoval vypočuť svedkov, ktorí boli na porade prítomní. Uvedený dôkaz však vykonaný nebol.

Rovnako nepravdivé sú tvrdenia žalovaného, ako som už uviedol, ktoré si osvojil aj súd, týkajúce sa spoločnosti T. Mnou navrhované dôkazy na vyvrátenie týchto tvrdení súd nevykonal.

Žalovaný tiež účelovo argumentuje právnou úpravou, ktorá v tom čase platná nebola. Podľa názoru žalovaného, činnosť v bývalých zložkách ŠtB predstavovala bezpečnostné riziko. Podľa ustanovenia § 15 ods. 2 zákona č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného v tom čase „Za bezpečnostné riziko podľa odseku 1 sa považuje a) činnosť proti záujmom Slovenskej republiky v oblasti obrany štátu, bezpečnosti štátu, medzinárodných stykov, ekonomických záujmov štátu, činnosti štátneho orgánu alebo proti záujmom, ktoré sa Slovenská republika zaviazala chrániť podľa medzinárodných zmlúv, b) úmyselné porušenie právnych predpisov,

v dôsledku ktorého by mohlo nastať ohrozenie záujmov Slovenskej republiky, alebo zistenie skutočností, ktoré majú vplyv na dôveryhodnosť a ovplyvniteľnosť osoby a môžu ovplyvniť schopnosť zachovávať mlčanlivosť o utajovaných skutočnostiach.“ Navyše dňa 21. 10. 2003 bol vydaný zákon č. 432/2003 Z. z., ktorým sa okrem iného mení ustanovenie § 76 ods. 4 zákona č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností tak, že osobám, ktoré boli k 1. novembru 2001 určené na oboznamovanie sa so štátnym tajomstvom v období po 1. januári 1997, sa považujú za oprávnené osoby pre stupeň utajenia Prísne tajné alebo Tajné podľa tohto zákona do 31. 10. 2004, ak nenastanú iné okolnosti na zánik oprávnenia. V zmysle uvedeného v danej dobe neexistovali žiadne zákonné prekážky pre zotrvanie mojej osoby v služobnom pomere k žalovanému. Tieto podmienky sa zmenili až prijatím zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. 05. 2004. V zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 tohto zákona za bezpečnostne spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto bol pracovne zaradený a aktívne vykonával činnosť v ustanovených štruktúrach bývalej Štátnej bezpečnosti. Pre posúdenie právneho stavu prejednávanej veci je uvedené ustanovenie absolútne irelevantné. Rovnako sú v tejto súvislosti právne irelevantné aj spojenia ako budúci zámer zákonodarcu a pod. Harmonogramy odchodu bývalých príslušníkov ŠtB zo služobného pomeru, pracovné porady, termíny na podanie žiadostí atď. boli len nátlakovými aktivitami žalovaného na ukončenie služobného pomeru s dotknutými príslušníkmi. Vzhľadom k tomu, že na ukončenie služobného pomeru príslušníkov, ktorí v pôsobili v zložkách ŠtB neboli v tom čase zákonné predpoklady, žalovaný mi túto povinnosť uložil príkazom. Absolútne nesúhlasím s názorom najvyššieho súdu, že sa jedná iba o moje subjektívne hodnotenie a vnímanie spoločenskej situácie. Ďalšou formou nátlaku bola kontrola inšpekcie SIS, o ktorej bol spracovaný protokol č. p. 25-119-17/2003-Dok-2003, z ktorého vyplynulo porušenie ustanovenia § 3, ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu a ustanovenie § 10 ods. 1, 47 ods. 1 zákona č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách, čím som mal zároveň porušiť § 48 ods. 3 písm. a) a h) zákona č. 73/1998 Z. z. a teda v spojení s § 17 cit. zákona aj služobnú prísahu. K protokolu o kontrole som podal dve písomné stanoviská, ktoré boli mojimi nadriadenými akceptované, no napriek tomu žalovaný podal na moju osobu trestné oznámenie pre spáchanie trestného činu podvodu, neoprávneného užívania cudzieho motorového vozidla a zneužívania

právomoci verejného činiteľa. Trestné stíhanie vedené Okresným riaditeľstvom PZ Úradom justičnej a kriminálnej polície, Bratislava III pod ČVS: ORP-1533/1-OSV- B3-2003 bolo uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III zo dňa 30. 05. 2005, č. k. 2 PV 1707/03-42 zastavené. Najvyšší súd uvedené skutočnosti nezobral na zreteľ a nezohľadnil ich pri posudzovaní celkového skutkového stavu.

Podľa § 101 ods. 1 O. s. p. „Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.“

Podľa § 129 ods. 2 O. s. p. „Predseda senátu alebo samosudca môže uložiť tomu, kto má listinu potrebnú na dôkaz, aby ju predložil, alebo ju obstará sám od iného súdu, orgánu alebo právnickej osoby.“

Podľa § 132 O. s. p. „Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.“

Podľa § 153 ods. 1 O. s. p. „Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.“

Podľa § 213 ods. 2, 3 O. s. p. „Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a.“

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. „Súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.“

Vzhľadom k tomu, že súd v konaní rozhodol tak, že moju žalobu zamietol, resp. rozhodnutie o zamietnutí mojej žaloby potvrdil, porušil moje základné práva upravené v čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky ako aj upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Za porušenie môjho základného práva považujem to, že súd neprejednal moju vec spravodlivo, pretože rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Mám zato, že na preukázanie neplatnosti právneho úkonu z dôvodu, že nebol urobený slobodne postačovali mnou predložené listiny,

ktorými sú najmä záznam zo dňa 22. 10. 2003 a na neho nadväzujúca žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru. Ukončenie činnosti bývalých príslušníkov Štátnej bezpečnosti v SIS bola v tom období verejne diskutovaná téma, pričom z vyjadrení najvyšších ústavných predstaviteľov a riaditeľa SIS bolo zrejmé, že títo príslušníci musia ukončiť služobný pomer k SIS, a to aj napriek tomu, že takýto postup bol v rozpore s v tom čase platnou právnou úpravou.

Svoju sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podávam z toho dôvodu, že o ochrane mnou označeného základného práva (slobody) nerozhoduje iný súd.

Pri uplatnení ochrany môjho základného práva (slobody) som využil všetky právne prostriedky, ktoré mi právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Tým som splnil podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Zákonom ustanovenú lehotu (§ 53 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov) na podanie sťažnosti som dodržal, pretože od doručenia mi právoplatného rozhodnutia/oznámenia opatrenia/upovedomenia o inom zásahu/do dňa podania tejto sťažnosti neuplynuli dva mesiace.

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov moju sťažnosť prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 citovaného zákona a aby v konaní vo veci samej vyhovel mojej sťažnosti a aby rozhodol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky porušil moje základné právo (slobodu).

Žiadam tiež, aby mi Ústavný súd Slovenskej republiky priznal náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 a § 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších zmien a doplnkov v sume 4.228,- Sk, a to za dva úkony právnej služby á 1.950,- Sk a dva režijné paušály á 164,- Sk.

Na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal tento náález:

1. *Základné právo (sloboda) Ing. P. M. upravené v čl. 46 a nas. Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sž-o-KS 65/2005 (rozhodnutím č. k. 5 Sž-o-KS 65/2005 z 14. 03. 2006) porušené bolo.*

2. *Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sž-o-KS 65/2005 z 14. 03. 2006 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Ing. P. M. priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 4.228,- Sk, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. M. K. č. 262 225 3589/1100 vedený v Tatra banka, a. s. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.»*

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Právo na prístup k súdnej ochrane nemá absolútnu povahu. Účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak fyzická osoba (alebo právnická osoba) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 251/03) sa však právo na súdnu ochranu nestotožňuje s procesným úspechom.

Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu,

avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavnoprocenými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa preskúmal, či postup a rozhodnutie najvyššieho súdu neboli svojvoľné a či mali oporu v zákone.

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Zo sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že namietané rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 SŽ-o-KS 65/2005 bolo vydané v konaní o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25 S 58/2004-89 z 31. januára 2005, ktorým tento súd zamietol jeho žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Slovenskej informačnej služby.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a v zmysle § 212 OSP dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keď konštatoval, že:

«Podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73 /1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení zmien a doplnkov (ďalej len „zákon“) policajt musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru musí byť písomná a doručená nadriadenému, inak je neplatná.

Rozhodnutie o skončení služobného pomeru uvoľnením oznámi nadriadený policajtovi najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia jeho žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru (§ 191 ods. 8 zákona).

Personálnym rozkazom z 20. novembra 2003 č. 1259 bola akceptovaná žiadosť žalobcu z 27. októbra 2003 o uvoľnenie zo služobného pomeru. V podanom odvolaní z 9. januára 2004 žalobca uviedol, že žiadosť nepodal slobodne, ale na základe príkazu, pod nátlakom a z donútenia. Odvolanie žalobcu bolo rozhodnutím žalovanej z 24. marca 2004 č. PK-21-5/2004 zamietnuté a personálny rozkaz z 20. novembra 2003 bol potvrdený.

V odvolacom konaní predložil žalobca odvolaciemu súdu „písomné potvrdenie pokynu na predloženie žiadosti o ukončenie pracovného pomeru“ z 22. apríla 2003 a z 22. októbra 2003. Zástupca žalovanej na pojednávaní k predloženým listinám uviedol, že tieto neobsahujú povinné administratívne náležitosti, nepreukazujú svoj pôvod, teda že boli skutočne vydané a podpísané žalovanou. Pripustil možnosť, že boli spísané a vyhotovené až po podaní žiadosti a pre potreby súdneho konania. Osoba, ktorá podpísala predložené listiny, nie je riaditeľom príslušnej sekcie. Iba riaditeľ sekcie bol jediný oprávnený vydať rozkaz a písomne potvrdiť, že na jeho splnení trvá.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že konal neslobodne, pod nátlakom a z donútenia. Žalobca bol osobou znalou právnych predpisov a aktuálnej situácie žalovanej. Prešiel viacerými výcvikmi a psychotestami. Jeho subjektívne hodnotenie a vnímanie spoločenskej situácie a postoja spoločnosti k bývalej Štátnej bezpečnosti a k jej pracovníkom nepotvrďuje, že bol skutočne donútený podať žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru. Aj v tejto situácii mal možnosť voľby a bolo len na jeho rozhodnutí, či požiada o uvoľnenie alebo nie. Závery pracovnej porady jednoznačne potvrdzujú, že bývalí pracovníci Štátnej bezpečnosti mali možnosť výberu. Svedčí o tom skutočnosť, že viacerí žiadosti nepodali. O tom, že žalobca bol už pred podaním žiadosti rozhodnutý odísť, svedčí aj skutočnosť, že od 22. októbra 2003 sa stal spoločníkom a konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným T. so sídlom v Č.

Odvolací súd dospel k záveru, že námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní, sú nedôvodné. Krajský súd dostatočne zistil skutkový stav a dospel k správnym právnym záverom. Svoj rozsudok náležite a logicky odôvodnil. Nebolo úlohou krajského súdu vykonávať rozsiahle dokazovanie, ako sa mylne žalobca domnieva. Krajský súd v súlade

s § 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vychádzal zo skutkového stavu, ktorý bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia žalovanej a bolo na jeho vôli vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2005 č. 25 S 58/2004-89 ako vecne správny potvrdil.»

Najvyšší súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. V jeho rozhodnutí sú uvedené skutkové okolnosti sporu, odôvodnené závery týkajúce sa právneho posúdenia sporu, ako aj rozhodnutie o trovách odvolacieho konania.

Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je zjavné, že tento sa zaoberal námietkami sťažovateľa. Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nezistil, že by závery najvyššieho súdu v označenej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s článkami ústavy a dohovoru, ktoré označil sťažovateľ.

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu neobsahuje také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru alebo ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov (čl. 46 až 50 ústavy). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že súd vysloví svoj právny názor, na jeho základe rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

Sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv takým rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré zjavne nie je v príčinnej súvislosti so žiadnym ich porušovaním. Sťažovateľ bol v predmetnom spore žalobcom, najvyšší súd o jeho veci na základe odvolania konal a rozhodol, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Ústavný súd nie je taktiež zásadne oprávnený ani povinný opätovne sa venovať námietkam, ktoré sťažovateľ uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, ak boli prerokované a tieto súdy o nich rozhodli.

Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uvádzal v sťažnosti taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybníť právne závery najvyššieho súdu o relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil rozsudok krajského súdu, alebo ktoré by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, napáda v okolnostiach prípadu vecnú nesprávnosť, sama osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti či arbitrárnosti tohto názoru, ak navyše sťažovateľ nepreukázal, že prípadná vecná nesprávnosť by bola i neústavnosťou. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 156/04). Podľa názoru ústavného súdu posúdenie nároku uplatneného sťažovateľom odvolacím súdom také nedostatky nevykazuje. Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozhodnutí a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktoré by bolo spôsobilé vyvolať účinky nezlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru. Skutočnosti označené v sťažnosti teda ústavnému súdu neumožnili dospieť k záveru o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia najvyššieho súdu, z jeho právnych východísk a záverov, a konštatujúc, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu sú v danom prípade zlučiteľné so sťažovateľom označenými základnými právami, zaručenými v označenom článku ústavy, resp. dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok bolo už rozhodovanie o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom bezpredmetné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2006